

GLEDALIŠČE - Odprtje sezone v Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica

Mati z bolečo tisočletno vsebino

NOVA GORICA – S strogimi varnostnimi ukrepi, merjenjem telesne temperature, vzdrževanjem razdalje in brez zaključne pogostitve, kar je vse, metaforično vzeto, sovpadalo s sedanjim stanjem v Evropi (s covidom-19 ali brez njega), se je začela nova sezona Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica. Začela se je z Evropo, ki je izgubila sebe in se išče, rada bi se oslanjala na svoj lastni mit o kulturni entiteti, a ta je le močno zbrisan spomin, pozaba, nekdanji čas. Danes so v ospredju gospodarska bojevanja, sesanje krvi srednjemu in nižjemu sloju produktivnih ljudi, interesne pametne vojne, smrt v imenu demokracije. Nekdaj je bil Olimp, prav tako brezsrčen, patriarhalen in avtoritaren, danes je to Bruselj. Kot da ne bi prehodili tisočletij, kot da bi bila hoja zaman.

Evropa, mati mila je naslov avtorskega projekta, v gledališkem listu so ga imenovali kolaž, podpisujeta ga Boštjan Narat (dramaturg in avtor glasbe) in Tatjana Peršuh, režiserka postavitve. Gre za skupek citatov znamenitih intelektualcev in pisateljev, za splet socioloških spoznanj, filozofskih vprašanj, psihološkega iskanja in otipljivih realitet. Vse to vodi v samozpraševanje, v katerem se bijejo disonance, grizejo teze in antiteze, vprašaji in klicaji, čudenje in cinizem. In globlje: gre za atavični spopad med humaniz-

mom in tehnicizmom, retrogardnostjo in avantgardnostjo. Dramaturški lok nas popelje celo v futuristični svet, v katerem prevladuje robotizacija čustva in posledično nadzor nad človekovim početjem. Življenje je postavljeno v zatemnjen odrski refleks, mogoče gre celo za kak drug planet, kar vodi v pomisel, da nismo več ljudje, marveč bitja iz nekega drugega časa in drugega daljnega okolja.

Zahtevna predstava torej, ki se v režiserkini zamisli začena z brezskrbnim otroškim petjem in končuje z Evropo, utrujeno Evropo, ki se očisti krvi dolgotrajnih bitk v neskončnem času lastnega trajanja, utrujena je, zmedena, vse, kar se je zgodilo, sicer razumsko razlaga in dojema, a na zadnje vprašanje ne more in ne zna odgovoriti: kje pa je ljubezen? Kje je ljubezen v današnji Evropi? Vprašaj je v novogoriško dvorano in v široki svet vržen s silo težke skale. Udari nas s svojo brezkompromisno ostrino. Res! Kje je ljubezen?

Uprizoritev režiserke Peršuhove je torej izrazito neposredna, v svoji duhovni izraznosti celo surova, brez dvoma utrujajoča. Vsa je na igralskih ramenih Ane Facchini, ki poseeblja Evropo, sedečo na svojem tronu, bikovskem sedalu, z mnogimi simbolnimi pomeni od antične moči do poznejšega gospodarskega razcveta. Facchinijeva, oblečena v razkošno belino

(kostumografka Dajana Ljubičič), v skoraj poldrugo uro trajajočem monologu preigrava zgoraj opisano idejnost: zdaj z groteskno modulacijo, zdaj z resnobnostjo in čustveno pogojenostjo, potem pa tudi s cinično ironijo, prizadetostjo in distanco hkrati. Je Evropa s tisočletno izkušnjo, zaključenimi poglavji in odprto perspektivo pomanjkanja ljubezni.

Z dokaj tvegano, a zagotovo vedrodostno trditvijo bi lahko rekel, da je scenografsko (delo Voranca Kumara) in vsebinsko Evropa na Tespisovem vozu, obkroženem s satiri, preoblečenimi v ideološko zlo. Učinkovito so jih poseebljali plesalci Nebojša Rako, Tilen Jeras, Andraž Jug, Aljoša Möderndorfer, Jošt Taraniš in Dušan Teropšič. Gib jim je oblikoval Sebastjan Starič.

Skratka, izrazito gledališče besede in giba. Uprizoritev o Evropi brez pedagoških primesi in didaktičnih napotkov, zato pa toliko bolj kruta.

Marij Čuk

V predstavi
Evropa, mati mila,
avtorskem projektu
Boštjana Narata
in Tatjane Peršuh,
staro celino
poseeblja
Anna Facchini

SNG NOVA GORICA

